

boeken- nieuws

Dagvlinders van de Lage Landen

Dagvlinders van de Lage Landen. Een beschrijvend en fotografisch overzicht. 1993. Tekst: Jan Huisenga en de Vlinderstichting, foto's: Bob van Sen e.a., tekeningen: Danker Jan Oreel. Uitgeverij Uniepers Abcoude. 128 pag. Prijs f 44,90, donateurs van De Vlinderstichting f 35,90 (excl. verzend- en administratiekosten).

Na een inleiding over vlinderfotografie door de fotograaf Bob van Sen en een algemene inleiding over vlinders, volgt het systematisch gedeelte, waarin de dagvlindersoorten van Nederland en Vlaanderen worden behandeld. Van elke soort wordt een kleurenfoto in natuurlijke omgeving en een zwart-wit tekening van de rups en de pop gegeven. In de tekst komen respectievelijk ter sprake: een verduidelijking van de naam, waar en wanneer de vlinder voorkomt/voorkwam in de Lage Landen, voedsel van de rups en vlinder, gedrag voor zover bekend en de herkenning van ei, rups, pop en vlinder. De tekst is beknopt en duidelijk. Het boek wordt besloten met een register van Nederlandse en wetenschappelijke vlinder-namen en vermelding van enige literatuur over dagvlinders.

De gegeven tekst lijkt mij vooral geschikt voor beginnende vlinderaars. De foto's vind ik van nogal wisselende kwaliteit: uitstekende foto's staan soms naast afbeeldingen die ik liever door andere vervangen had willen zien. Voor de herkenning zal de beginnende vlinderliefhebber het toch niet kunnen stellen zonder een gids zoals 'Dagvlinders van de Benelux' van Irma Wynhoff c.s. De tekeningen zijn van prima kwaliteit en het boek is verder keurig uitgevoerd.

Ondanks de zorgvuldigheid die bij de samenstelling van het boek is betracht zijn er helaas enkele onnauwkeurigheden blijven staan:

Pag. 31 bovenaan - Rode vuurvliedder is Violette vuurvliedder (*Heodes alciphron*)
Pag. 78 - Adippevliedder is Knoepkruidparelmoervliedder (*Melitaea phoebe*),
Pag. 98 - Argusvliedder is Rotsvliedder (*Lasiommata maera*),
Pag. 115 - Kaasjeskruidkoppje is *Caracharodus boeticus* (deze soort heeft geen Nederlandse naam).

Voorts is de foto van de Grote ijsvogel-vliedder op de achterkant van de omslag niet gemaakt door Bob van Sen maar door Frans Hodzelmanns.

Jan de Gooijer

Vademecum wilde planten

Koster, Arie, 1993. Vademecum wilde planten. Uitg. Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem. ISBN 90 6097 342 9 (Nederland) en 90 6966 086 5 (België). Prijs f 39,50.

De afgelopen jaren zijn er al een aantal interessante boeken van Arie Koster uitgekomen. In 1988 de KNNV mededeling 'Insektenbeheer', in 1989 'Stedelijk groen natuurlijker' en in 1991 'Spoorwegterreinen toevluchtsoord voor plant en dier'. Stuk voor stuk werken waarin zeer veel informatie is verwerkt, maar allemaal ook zeer praktische boeken. En wat opvalt is dat hij niet alleen naar planten kijkt, maar ook naar insekten.

De voornaamste doelgroep voor de nieuwste uitgave van Arie Koster, 'Vademecum wilde planten', is die van beheerders van (stedelijk) groen. Nu kan dat in de ruimste zin gelezen worden, want ook de tuin is een stukje stedelijk groen. Dit is dan ook de reden dat er in 'Vlinders' aandacht wordt besteed aan dit boek.

Het 'Vademecum wilde planten' bestaat uit vijf gedeelten. Na een inleiding waarin kort wordt ingegaan op de verschillende milieus die je in het stedelijk gebied aan kunt treffen, volgt een hoofdstuk over groeiplaats en beheer. Iedere plant heeft haar eigen specifieke voorkeursplaatsje. Als dit plaatsje net wat natter of rijker wordt zul je een verandering op zien treden in de planten die er voorkomen. Dat betekent dat je met beheersmaatregelen een grote invloed hebt op de plantengroei op een bepaalde plaats. Iedere vorm van beheer zal bepaalde soorten bevorderen en andere juist doen verdwijnen. Na de invloed van beheer op de planten te hebben besproken gaat Arie Koster in op de gevolgen van beheersmaatregelen op de fauna. Wat gebeurt er met de insekten en andere dieren bij die verschillende beheersmaatregelen?

Dan volgt een belangrijk hoofdstuk waarin 530 'wilde' plantensoorten worden besproken die in het stedelijk gebied kunnen voorkomen. Van die planten wordt aangegeven hoe ze zijn te herkennen, wat voor standplaats de plant preferiert, de verspreiding in Nederland en België, de betekenis voor dieren (bijvoorbeeld of de soort waardplant is voor bepaalde vlindersoorten), beheersaspecten en natuurlijk de praktische toepasbaarheid. De informatie is systematisch en zeer overzichtelijk weergegeven zodat het uitstekend als naslagwerk kan dienen, niet alleen voor mensen van de plantsoendienst, maar ook voor particulieren die

hun tuin in willen richten met 'wilde' planten.

In hoofdstuk III worden een aantal beheergroepen besproken: pioniervegetaties, graslandvegetaties, ruigtkruidenvegetaties, bossen en struwelen, verlandings- en oevervegetaties en watervegetaties. In de laatste twee hoofdstukken keren we terug naar de planten. In het boek zijn tabellen opgenomen om planten op naam te brengen. Deze tabellen wijken sterk af van de bestaande tabellen die we in de flora tegenkomen, omdat hier 'slechts' 530 soorten besproken worden. Het IVN Veenendaal heeft de tabellen uitgetest op bruikbaarheid, en ook bij De Vlinderstichting hebben we er mee gewerkt. Hoewel het even wennen was bleken we vrijwel altijd snel op de juiste soort uit te komen. Voor sommige planten gaan de tabellen echter niet tot op soort, maar tot op familie. Hierna moet met behulp van de schitterende foto's en tekeningen achterin het boek en met behulp van de tekst tot op soortnaam gekomen worden. Niet van alle besproken soorten zijn echter foto's of tekeningen opgenomen. Een ander minpuntje is dat bij de afbeeldingen geen verwijzing staat naar de tekst van de afgebeelde plantensoort. Ondanks dit is het Vademecum wilde planten een heerlijk boek.

Arie Koster is er wederom in geslaagd om vreselijk veel informatie in een boekwerk te krijgen zonder dat het dor, saai of onpraktisch is geworden. Dit verdient een compliment en een grote afzet onder gemeentebesturen en iedere andere stadsbewoner!

Kars Veling

Oase Heemtuinengids

W. Leufgen en M. van Lier, 1992. Oase Heemtuinengids, wegwijzer voor natuurlijke tuinen en parken in Nederland en Vlaanderen. 176 pp.

Te bestellen door f 15,- over te maken op giro 6318003 van de Landelijke Werkgroep Heem- en Natuurtuinen te Munstergeleen o.v.v. 'Oase Heemtuinengids'.

In heemtuinen en natuurtuinen spelen inheemse planten een hoofdrol. Vaak zitten hier ook goede nectarplanten voor vlinders bij of drachtplanten voor bijen. Een bezoek aan deze tuinen is dus vooral met mooi weer in de zomer de moeite waard, omdat u dan kunt zien op welke planten de vlinders vooral afkomen. Op die manier kunt u leuke ideeën opdoen voor toepassingen in uw eigen tuin.

In deze in zwart-wit uitgevoerde gids worden ruim 160 openbaar toegankelijke heem- en natuurtuinen in Nederland en Vlaanderen besproken. Per tuin wordt informatie gegeven over de ligging en bereikbaarheid (met openbaar vervoer), openingstijden, grootte van de tuin, biotopen/vegetaties in de tuin en bijzondere planten of dieren.

Inge van Halder